

RINGERIKE
KOMMUNE

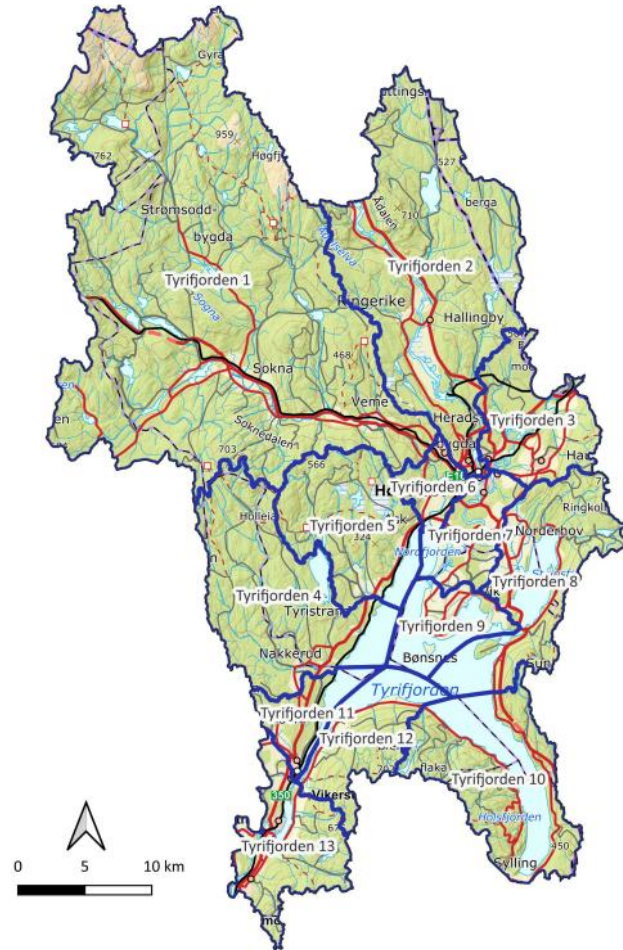
Hvordan står det til med vannet vårt?

Ellen M. Stabursvik, enhet for klima og miljø

- Forurensingsregnskapet
- Hvorfor jobbe med vann
- Dagens tilstand og miljømål
- Handlingsplanen
- Noen eksempler fra kommunen

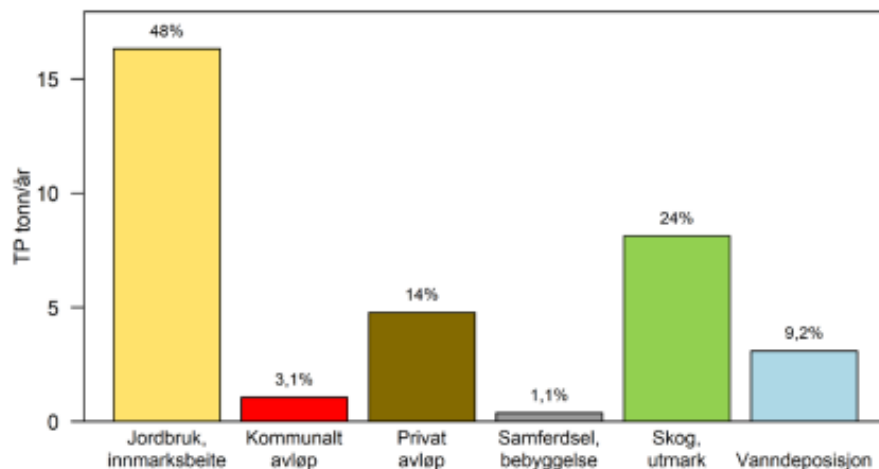
Figur 11.1 Tiltaksområdene i vannområde Tyrifjorden

Vannområde Tyrifjorden er delt inn i 13 tiltaksområder (Figur 11.1):

- Tyrifjorden 1: Sokna til Heiernfossen
- Tyrifjorden 2: Sperillen og Samsjøen til samløp med Randselva
- Tyrifjorden 3: Randselva
- Tyrifjorden 4: Henoa
- Tyrifjorden 5: Skjærdalselva
- Tyrifjorden 6: Heiernfossen (Sokna) til Nordfjorden
- Tyrifjorden 7: Storelva fra samløp Randselva til utløp i Nordfjorden
- Tyrifjorden 8: Steinsfjorden
- Tyrifjorden 9: Utløp Steinsfjorden
- Tyrifjorden 10: Holsfjorden
- Tyrifjorden 11: Utløp Henoa til innløp Bergsjøen
- Tyrifjorden 12: Dignestangen til innløp Bergsjøen (Finnemarka nordvest)
- Tyrifjorden 13: Bergsjøen og Drammenselva

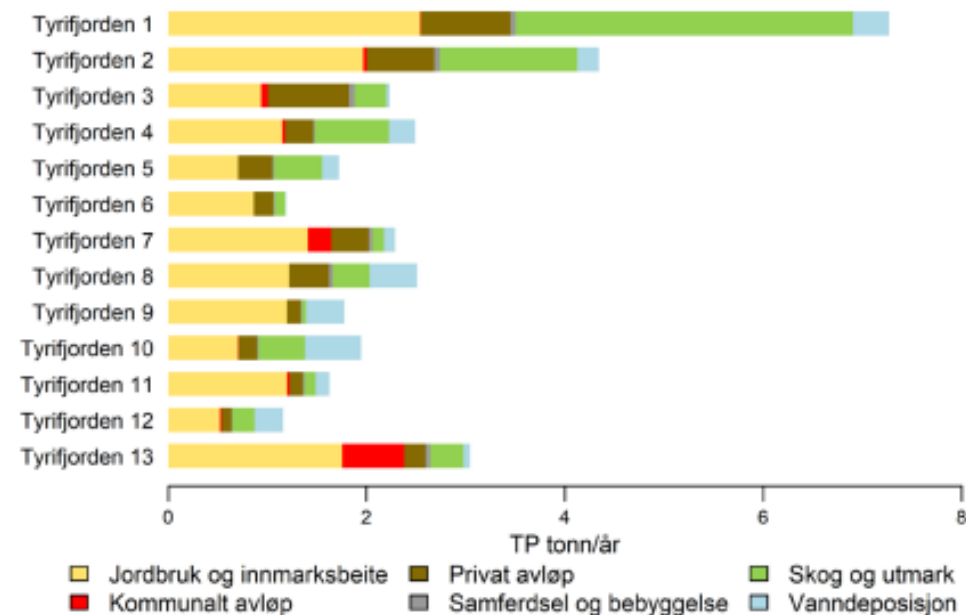

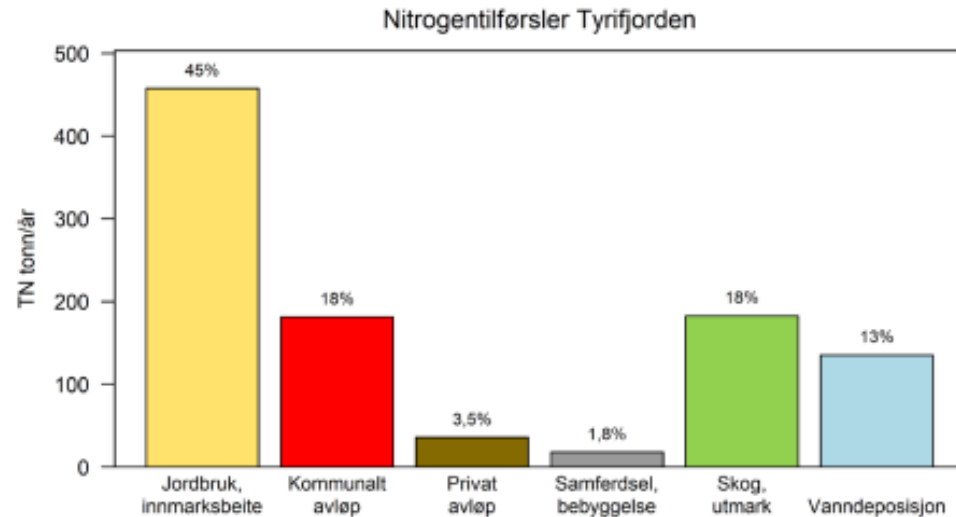
Fosfortilførsler Tyrifjorden

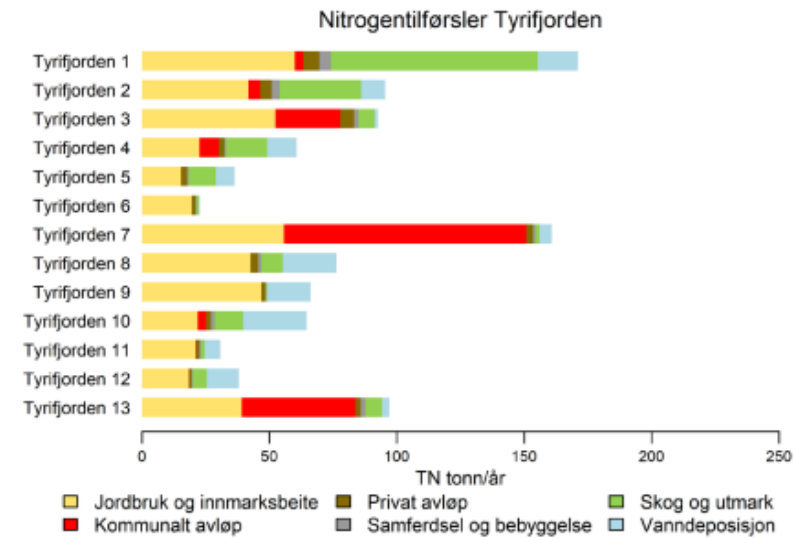
Figur 11.2 Tilførsler av totalfosfor (tonn TP/år) i vannområde Tyrifjorden fordelt på ulike kilder (jordbruk og innmarksbeite, kommunalt avløp, privat avløp, samferdsel og bebyggelse, skog og utmark og vanndeposisjon).

Fosfortilførsler Tyrifjorden

Figur 11.4 Tilførsler av totalnitrogen (tonn TN/år) i vannområde Tyrifjorden fordelt på ulike kilder (jordbruk og innmarksbeite, kommunalt avløp, privat avløp, samferdsel og bebyggelse, skog og utmark og vanndeposisjon).

Figur 11.5 Tilførsler av totalnitrogen (tonn TN/år) fra ulike kilder i tiltaksområdene i vannområde Tyrifjorden.

- *Beregning av næringsstoffavrenning, inkludert kilderegnskap, i utvalgte vannområder i vannregion Vest-Viken - Vannområdene Eikeren, Drammenselva, Simoa, Lierelva, Tyrifjorden Randsfjorden, Hallingdal, Valdres og Numedalslågen*
- Finnes på NIBIO sine nettsider

Hvorfor er vannmiljø og rent vann viktig? Tiltakene koster så mye.

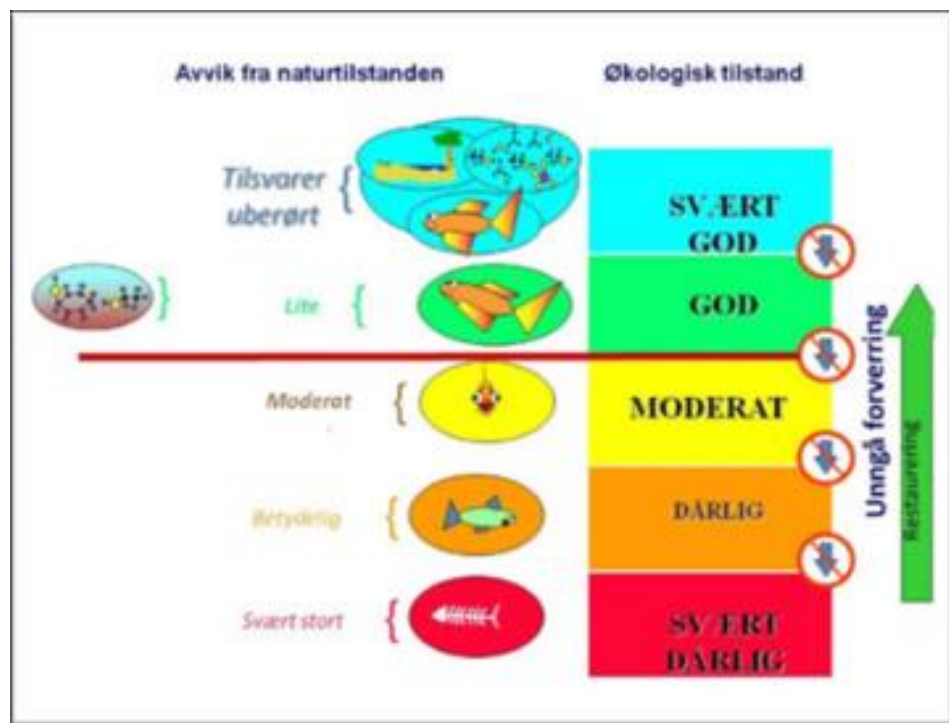
- Uten rent vann, ingen god helse
- Brukerinteresser som drikkevann, landbruksvanning, bading, fiske
- Matproduksjon
- Økosystemtjenester
- Egenverdi
- Nødvendig for å opprettholde naturens funksjon i vann og på land

«Robuste og livskraftige økosystemer er mindre sårbare for endringer. Intakte våtmarker, myrer, elvebredder og skog kan bidra til å dempe effektene av klimaendringene, og blir stadig viktigere for tilpasning til klimaendringer.»

Gjennom å nå miljømålene gjennom tiltak og god arealplanlegging sikrer vi vannmiljøet for oss og fremtiden

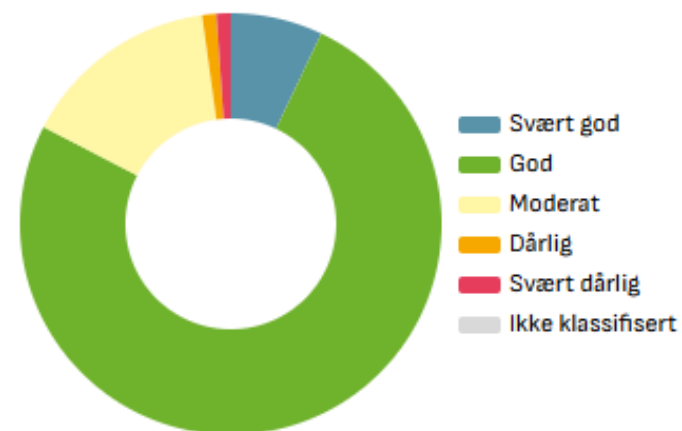
Hvordan står det til med vannet i Ringerike?

Økologisk tilstand, overflatevann

Filtrer på presisjon:

☒ Alle ☐ Høy ☐ Middels ☐ Lav ☐ Ingen informasjon

- Miljømålene (minimumskrav) satt i vannforskriften er juridisk bindene og ikke gjenstand for politisk diskusjon (Billerud-Viken)
- Det finnes unntaksparagrafer, men disse er strenge
- Det er mulig å sette strengere miljømål, for eksempel i områder viktige for friluftsliv, matproduksjon, viktige arter eller naturtyper osv.
 - Hvem skal få lov til å bruke en vannforekomst sin restkapasitet? Et politisk spørsmål

Hvordan bruke miljømålene

Vedtatte miljømål skal legges til grunn for kommunenes og andre sektormyndigheters planlegging og virksomhet.

Sektormyndigheten må selv ta stilling til hvilke tiltak som skal gjennomføres for å nå disse målene etter kost-nytte vurderinger.

TO HOVEDVEIER TIL MÅLOPPNÅELSE

FOREBYGGGENDE

- Kunnskapsheving om vannmiljø, og integrering av vannforskriften i
 - kommunal saksbehandling & arealplanlegging
 - Bruk av vannforskriftens paragrafer om miljømål og ny aktivitet/inngrep (§§ 4-7, 12)

REPARERENDE

- Vi ødelegger raskere enn vi rekker reparere
- Overvåking og opprydding
- Sektorsamarbeid: Landbruk, avløp, fysiske inngrep.....
- DYRT

Utkast til handlingsplan for vannområde Tyrifjorden for 2025-2033

Bilde 1 Feltarbeid langs elva Sogna i Ringerike. Foto. Ellen M. Stabursvik

- VO sitt arbeidsverktøy de kommende årene
- Supplerende tiltak for det meste – skal støtte opp om de grunnleggende tiltakene som er lovpålagte
- Tiltak som forhåpentligvis skaper litt begeistring, f.eks. fisk, kantsoner, restaurering

Foto: Ringerike kommune

Giftproduserende cyanobakterier

«Jeg synes dette er noe skremmende og lurte på om ikke Jevnaker kommune kan sjekke dette nærmere.»

Et grønt belte av cyanobakterier. Illustrasjonsfoto: Moss kommune

Grønt vann flere steder

Jevnaker kommune svarer at de er kjent med flere observasjoner av grønt vann i innsjøer på Hadeland i løpet av sommeren.

«Tidligere undersøkelser har vist at svært mange av sjøene har et unaturlig høyt innhold av næringssalter, som følge av avrenning fra jordbruk og avløpsutslipp. Mye næring i vannet gir mulighet for mye alger dersom vær- og temperaturhold også legger til rette for det. Normalt sett vil algene dø og tilstanden i vannene normalisere seg i løpet av en uke eller to», skriver kommunen i et svar til kvinnen.

Figur 1. Til venstre: Kraftig oppblomstring av cyanobakterier i Vanemfjorden i 2005 (Bilde: Eva Skarbøvik). Til høyre: Grønne belter av cyanobakterier i Nesparken i 2019 (Bilde: Moss kommune).

Kilde: faktaark om Badevannskvalitet og cyanobakterier (blågrønnalger) i Vansjø av NIVA og Morsa

Kilde: Ringerikes blad (bilde Moss kommune)

- En rekke tiltak, blant annet bedre opprydning på spredt avløp og økt bruk av kantsoner i landbruket.
- Nitrogenrensing....

- PFAS er en stor gruppe fluorerte stoffer. De er vann-, flekk- og fettavvisende og brukes "overalt".
- Antageligvis over 9000 ulike forbindelser, og det kommer nye hele tiden
- De er vanskelig nedbrytbare og hoper seg opp i kroppen vår og naturen. Noen av dem forstyrre immunsystemet, andre er kreftfremkallende
- Luftbåren, brannskum (kommunen) og Huhtamaki (Miljødirektoratet)
- Ryddet opp på brannstasjon
- Huhtamaki er i prosess – Miljødirektoratet styrer det
- Gir oss problemer ved inngrep i forurensede områder
- Bruk Svanemerkede produkter

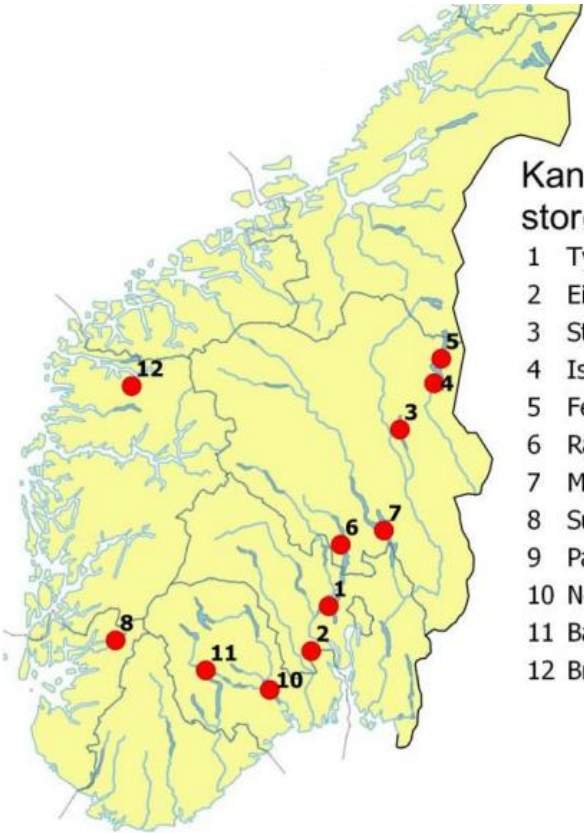
Foto: Ringerike kommune

RAPPORT

M-M-1786 | 2020 | 2020

Forslag til strategi for bevaring og utvikling av bestandene av storørret

Kandidater til nasjonale storørretvassdrag

- 1 Tyrifjorden
- 2 Eikeren
- 3 Storsjøen
- 4 Isteren
- 5 Femunden
- 6 Randsfjorden
- 7 Mjøsa, inkl Losna og Vormå
- 8 Suldalsvatnet
- 9 Pasvikelva/Vaggatem
- 10 Norsjø
- 11 Bandak
- 12 Breimsvatnet

		løpenr.	km ²		
Tyrifjorden	Oslo og Viken	522	122,8	Drammenselva og Randselva	Krøkle og sik

Foto: Ringerike kommune

Samarbeid om vannforvaltningen

